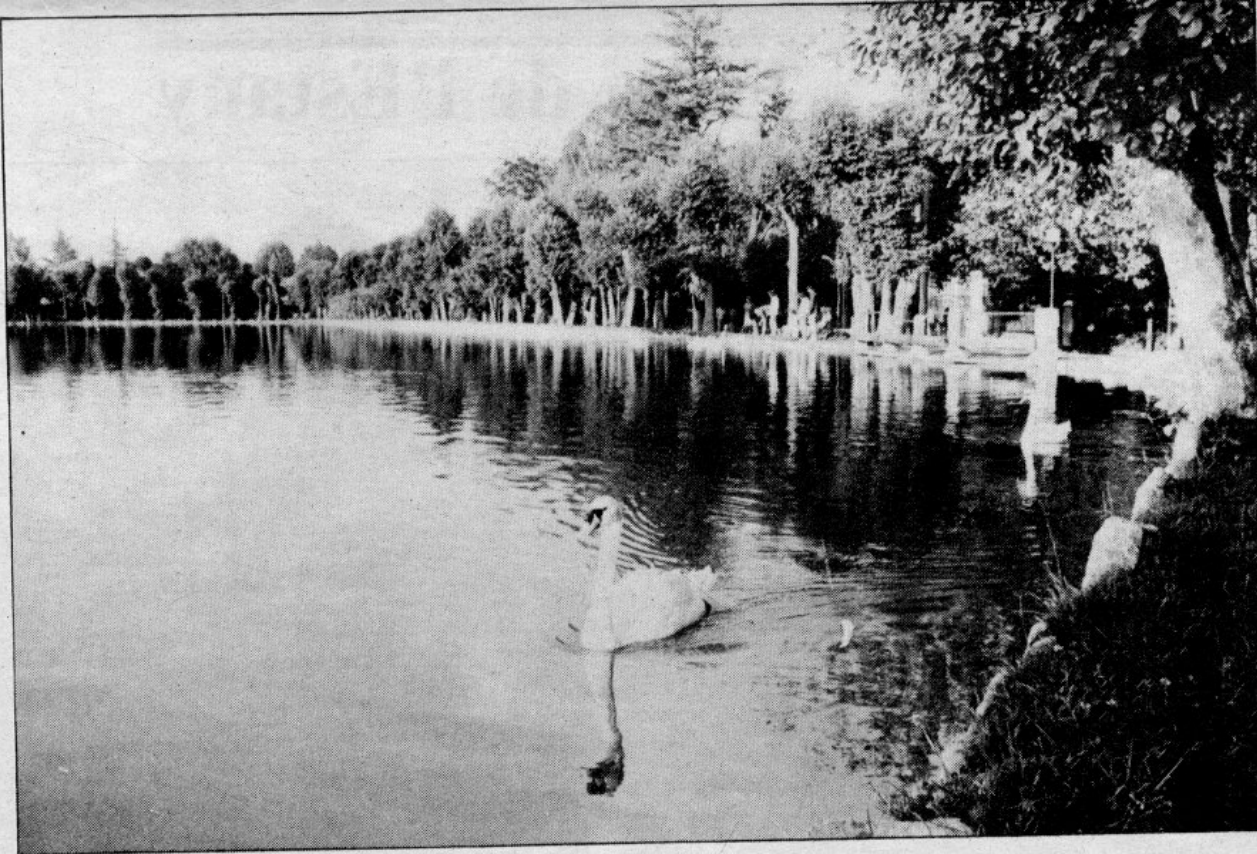

La festa de l'Estany, que l'any passat va celebrar el seu primer centenari, s'ha convertit per dret propi en tot un símbol de la ciutat de Puigcerdà. La celebració, que va començar gràcies a l'interès cultural d'un grup d'intel·lectuals i artistes que estiuejaven a la zona de l'estany, ha esdevingut en els temps moderns una manifestació més popular i que té un poder de convocatòria ben provat. La història de la Festa de l'Estany és la història del Puigcerdà turístic. En aquells, els darrers anys del segle XIX, els que s'ho podien permetre cercaven la tranquil·litat i la fresca de les viles de muntanya. Puigcerdà va ser ràpidament popular entre les famílies benestants de Barcelona, que no tardaren gaire a construir-se xalets prop del paratge més idíl·lic de la vila: l'Estany.

Encara que la seva imatge actual, amb cignes inclosos, és eminentment romàntica, la construcció original de l'estany tenia una funció ben prosaica: fer de dipòsit d'aigua.

L'evolució de la Festa de l'Estany

De la deessa Ceres a la vella de l'estany

L'Estany va ésser construït originalment per aconseguir una funció ben prosaica però essencial per a un nucli urbà: l'abastament i dipòsit d'aigua. La data concreta de la seva construcció no s'ha pogut esbrinar, però tot apunta que l'Estany va néixer quasi alhora que la ciutat, és a dir, cap a l'any 1260. L'estany rep l'aigua del riu Querol a través d'una sèquia que prové de la part de França. En altres temps la pesca que s'hi aconseguia era prou important perquè el veïnat de la ciutat contribuís econòmicament al seu

manteniment i neteja.

De dipòsit d'aigua a paratge idíl·lic

Però l'Estany hauria de veure passar els segles fins arribar a l'època més daurada de la seva existència. Corrien els anys del segle XIX i la ciutat creixia urbanísticament amb l'eixample que ara envolta l'Estany, moltes de les cases que s'hi contruïren eren xalets destinats als estiuejants barcelonins que començaren a mostrar una clara predilecció per Puigcerdà a l'hora de fer les seves vacances.

Fins i tot un promotor de la capital, el farmacèutic Salvador Andreu, va crear una urbanització amb aquesta finalitat.

Lohengrin a Puigcerdà

El retrobament a Puigcerdà cada estiu de molts personatges de la vida cultural i social de Barcelona va ser el punt de partida de l'actual i centenària Festa de l'Estany. A aquest grup d'intel·lectuals també se'ls deu la creació d'altres manifestacions culturals i esportives com els Jocs Florals, iniciats a l'any 1906, les corregudes de cavalls

que varen propiciar fins i tot la instal·lació d'un petit hipòdrom o el golf.

De totes aquelles realitzacions l'única que ha sobreviscut el pas d'un segle ha estat la Festa de l'Estany. Les primeres edicions poc tenien a veure amb la festa eminentment popular que ara coneixem. No s'ha d'oblidar que era una festa dirigida als membres d'una classe social molt determinada. Per això, repassant els programes antics, no ens estranya que la festa tingués un aire molt venecià i que fins i tot els organitzadors aconseguissin

que es fes una representació de l'òpera Lohengrin interpretada pel llavors famosíssim tenor Francesc Vinyes. D'aquesta època inicial hi queda a la festa tot el seu sentit simbòlic i màgic, representat llavors per una deessa, Ceres, i ara per una figura de mitologia molt més moderna, la vella de l'estany, representació romàntica de les virtuts de la dona ceretana, i que cada any presideix la gran cavalcada de carros amb la qual els veïns celebren la seva proximitat a un paratge tan singular com és el de l'Estany.